

SZEMBE A NAPPAL

Mi földi parányok, akik akár kidüllesztett, akár behorpasztott mellet járjuk a világot: mi mind megvakulunk, ha szembe merünk nézni a világító, melegítő nappal és mind megrettenünk, ha szembe kell néznünk azzal a nappal, amikor megkondítják fölöttünk a lélekharangot.

Miért? Hiszen ez az élet nem lehet az ember célja, s a test elpusztulásakor ugyis véget ér a földi pályafutásunk. De mi a lélek?! Erre a választ megadja mindenkinek a maga vallása. Mert bár a lélek földöntúli sorsáról különböző felfogásokat hirdetnek is más-más felfogásuk, egyben megegyeznek évezredek óta: minden emberben van valami jóra törekvő isteni szikra, amely örökkévaló és ez a halhatatlan emberi lélek.

És most tavasszal, amikor újraéledő életével virul a természet és minden élőlény vídjám ujrakezdéssel indul neki a jövőnek, most állik a világ hívő keresztényei a lélek ünnepe. Pünkösdkor, mintha még a legkonokabb embert is felrázni akáro ellenállhatatlan szóval kondulnának meg a harangok: ember, kinek nehéz a sorsa, sok a gondja, még több a szenvedése — most ezen a napon emeld fel a fejed Ahhoz, akitől erőt kaptál arra, hogy szembe merj nézni a földi nyomorúsággal.

És tudjuk, hogy piros pünkösd vasárnapján tényleg hívő lélekkel emelik fel fejüket az ég felé a kanadai katolikusok és protestánsok egyaránt. Mint akiknek megvan a maguk bajuk, gondjuk, földi nyomorúságuk — de van őszinteségük és becsületük is ahhoz, hogy ne szégyeljék ezt bevallani s imádkozó lélekkel kérjenek a terhek viselésére erőt az Égek Urától.

A kanadai magyarság összessége szempontjából is üdvös volna már egy őszinte, lélekjáró pünkösd imá a vajadások szomorú utasztójából. De még nagyobb a lélek iránti vágyódás ott, ahol még a pünkösd jóra törekvő ünnepe is az emberi sötét indulatok patkós bakancsa gázol a romlásra ítélt magyar nemzedékeken. A lelkiroba ma nincs sehol nagyobb szükség, mint ott ahol tilos a magyar ének, magyar szó és magyar imádság.

De hiába tilos a budapesti rádiót hallgatni a Felvidéken, hiába zárják be a székely iskolákat Erdélyországban és hiába égetik el Bácska magyar könyvtárait — a magyarok még hisznek a pünkösd lélekben, amely felrázza a tespedőt, megerősíti a kételkedőt és vigasztalja a szomorúakat.

Mert a magyar pünkösd mibennünk vagyunk, akik hiszünk és akár kézzel, akár fejjel, — de dolgozunk. A szántó-vevőnek minden új barázdája, a bányászknak minden csákányütése, az iparosnak minden alkotása egy-egy lépés a magyar faj előrehaladása felé. De ennek a munkának csak akkor van igazi nemzetmentő értéke, ha lélekkel, pünkösd hívő lélekkel végezzük.

Hiába akarnak akkor elnyomni, letiporni vagy kiirtani bennünket: amíg mi tényleg hiszünk abban, hogy megálljuk helyünket és öntudatosan dolgozunk ezért, addig nem kell félnünk semmitől. Ehhez azonban erős hittel hívő pünkösd lélek kell. Amely rettenthetetlen hőssé tud avatni minden embert, hogy szembe tudjon nézni az élet bajaival. Mert a sátánok ki-kezdnek mindenkit. Kaján vigyorgással, könyörtelen kegyetlenséggel és gonoszul számító következetességgel.

Pünkösdkor éppen azért a Lélekért könyörög az emberiség, amely megerősíti bennünk a jót és felverte a bennünk lakó gonosz ellen. A pünkösd lélek nélkül nincs igazi tudomány, műveltség, nincs boldog élet. Nélküle elborul az emberi elme s az egész világ bosszantó, unalmas nyüggé néhezdedik a halandó belső életére.

MAGYAR ÉG ALATT

IRTA: BÖSZÖRMÉNYI JENŐ

Székely Mihálynak ötven hold földje volt, nem messze a falutól, egy tagban. Ez adta neki a módot. Ennek köszönhetette a tekinthet. Hanem, amikor — egy reggelre — leesett a lábáról, hiába büszkélkedett a cserepes tanújával: az ugyan nem sokat segített rajta. Még legfeljebb néhány nap és meg kell elégednie annyi földdel, amennyihez a falu koldusának is jussa van. A vadonatúj háza is hiába gögősdött a legszebb helyen: a község házával szemben, mert — ha csak valami csuda nem történik — bizony, szegényesebb hajlékba hurcolódik át rövidesen. Hiába hoztak három orvost a környékről. Az egész vármegye orvosi tudománya sem állítja már talpra. Mennie kell. Más tájak felé visz az útja, ahova semmit nem vihet innen magával. Nincs felletkezés.

Egyik látogató a másiknak adta a kilincset. A nappal így tett el vahogy, hanem az éjszakának sehogyan sem akart vége szakadni. Hiszen, ha az ágy mellett virraszthatna a felesége, az az áldottmélküli asszony: akkor a meghalás nem volna olyan nehéz. De így, nélküle: minden perc egy örökkévalóság. Pedig van mellette ápoló. Reggeltől estéig az egyik menyé, estétől reggeltől a másik. Mind a kettő ugyan ugyan, hogy jó szívvél vállalja a bajoskodást. A beteg azonban azt érzi, hogy csak tessék-

lássék-szivessé ez, amelyhez nem sok köze van a szeretetnek. Vasárnap reggel köszöntött a falura. Harangoztak. A harang szó végigrepült az uccákon, behatolt a hajlékba, zörgött a szivék ajtaján és szeliden hívta templomba a népet. A beteg ágya mellett állott két erős, izmos, napbarnított-arcú férfi.

— Flam! — szólt a beteg, — itt vagytok?
— Igen, itt vagyunk, édesapám.
— Harangoznak?
— Igen, elsőt harangoznak.
— Valahányszor harangszót hallotok, jusson eszetekbe az, hogy mire kért haldokolva az édesapátok.
— Ó, édesapám, — kérlete erre az idősebbik fia — ne beszéljen a halálról.

— Hogyne beszélnek, mikor érzem, hogy az estéli harangszót már nem hallom meg.
A két testvér megrendülve nézett a szegény vergődőre, aki — úgy látszott — könnyíteni akart a lelkén.

— Flam, — szólt hozzájuk komoran, ünnepiesen, — az Isten óvjon meg titeket attól, ami nekem annyi gyötrelmet szerzett. Haragban voltam az édes testvéremmel. Gyűlöltem. Még a temetésére sem mentem el. Ez a fájó seb soha nem gyógyult be. Most is éget. Flam! Jó testvérek legyetek! Ugy-e azok fogtok lenni?

— Azok leszünk.
— Igérjétek meg, hogy szeretetben éltek majd és nem gyűlöltek.

Pünkösd lélekkel telt lelkes emberek hozhatnak csak egy jobb sorsot az emberiség egyik katasztrófából a másikba sodródó, hányatott világára. Azért adatott az emberi elme, hogy annak irányítása mellett boldogság és meglegedés töltse be a földet. De ehelyett a tudomány és a technika legfényesebb színterében is még mindig kísért az egymásra való kaján féltékenységgel irigykedő rémóriája. Még mindig fenik a gyilkot egymás ellen az emberek. A mérgek gázok és nehéz bombavető repülőgépek alig lesik, hogy a tankokkal és gépfegyverekkel szövetkezzenek önásta sirja szélén álló feltalálójuk: az ember ellen.

Azt mondják, hogy a legújabb találmányok felhasználásával csak egy-két napig fog tartani a legközelebbi háború — hogy azután végleg halálos csend legyen a földön. És ez ellen csak egy fajta „levegyszerzés“ van: a pünkösd lélek minél szélesebb körben való elterjedése. Csak akkor lesz igazi béke s a földi gondoktól porbasujtott ember csak akkor nézhet újra szembe a nappal.

VISSZAÉRKEZTEK AZ ÉSZAKSARKI ARANYKERESŐK

A közelmúltban érkezett vissza Torontóba Kanada legészakibb vidékéről egy aranykutató expedíció. Leckie ezredes-bánya mérnök vezette ezt az expedíciót. A cél az volt: megtalálni a kanadai sarkvidék állítólagos gazdag aranyvegyőzt. Sok tudományos feltevést szól amellel, hogy ezen a rettenetes vidéken olyan dúss és gazdag aranyvegyők vannak, amelyek messze maguk mögött hagynak minden északamerikai aranytelepet.

Egy darabon elkísérte az expedíciót a Daily Mail tudósítója is, aki most beszámol az aranykutatók rettenetes szenvedéséről. Különösen az utolsó hét hét alatt szenvedtek iengeteget, mert a hetekig tartó óriási hóvihárban eltevedtek. Napokon át élelem és fűtőanyag nélkül állottak az 50 fokos hidegben.

— Éjszakánként késsel a kezünkben kellett fekdünnünk — írja a Daily Mailben Love újságíró — Készülnünk kellett arra, hogy éhezvő kutyáink alvás közben megmadnak bennünket. Egy kis eszímő fiút, aki a kísértetűkhez tartozott, a kitéhezett kutyák álmában szétépték és felfalták.

— A kutyák miatt állandóan a legnagyobb szükségben éltünk mindnyájan, mert megvontunk magunktól minden falatot, csak

hogy a kutyáknak legyen enni-valójuk. Olyan vadak voltak már, hogy nem lehetett velük bírni. Minden éjszaka dühösen kaparták jégkunyóink falait, hogy bejuthassanak hozzánk és lakmározhassanak belőlünk.

— Hetekig tartott ez így. Élelőnnel nem találkoztunk az egész uton. Majd a vidéken földmágneses zavarok álltak be, úgy hogy irányítunk hasznavehetlenné váltak. Nem tudtuk, hogy hol vagyunk és hogy merre megyünk. Ehez járult még azután, hogy irtózatos hóvihár tört ki. A hó olyan sűrűn hullott, hogy egyáltalában nem láttunk, olyan volt az egész, mintha sűrű köd borított volna el bennünket.

— A hóvihár harmadik napján elfogyott minden fűtőanyagunk és élelmiszerünk. Egy éjszaka pedig a szél hatása alatt beomlott hóból és jégből épített házuk. Mi a házban, eszkmódra ruha nélkül aludtunk alvószájkainkban. Mikor a ház beomlott és ránk zúdult a borzalmas jéges szél, azt hittük, hogy végünk van. A hőtömög ráséett medvebőröndjeinkre. Félóra hosszat tartott, amíg félig me-reven a fagytól, sikerült a hó alól kikaparnunk a ruhákat.

— Végre azután mégis sikerül eljutnunk Fort Churchillbe, ahol segítséget kaptunk.

A sok szenvedés azonban nem volt egészen eredménytelen, a tudósoknak sikerült a kanadai sarkvidékről érdekes aranymin-tákat hozni. Az aranyat most Torontóban megvizsgálják és nem lehetetlen, hogy ezek a leletek majd igazolni fogják a hozzájuk fűzött nagy várakozásokat.

R-49 A JÖVŐ BUZÁJA

A Manitoba Agricultural College évek óta folytatott buzakeresztelési kísérletezéssel végre annyira előrehaladtak, hogy ma már bátran mondhatjuk, hogy a Marquis és az Emmer buzából kitenyészített ugynevezett R-49 lesz a jövő buzafajtája. Az R-49 ugyanis nagyrészt örökölte a jelenleg legjobbnak elismert Marquis jótulajdonságait, viszont az Emmer buzához való rokonsága sokkal rozsdállóbbá tette, mint az eddig ismert, illetve elterjedt buzafajták.

Noha az Emmer egyáltalában nem sorolható a nemes gabonafajok közé, az R-49 a kísérletek szerint mégis nagyszerűen örökölte és a lisztjéből készült kenyér gyorsan és magasra me-gel. Ennek az a magyarázata, hogy az R-49 csupán egyharmadrészen Emmer, kétharmadrészen viszont Marquis és így bizonyára meg fogja nyerni a gazdák tetszését.

LELEPLEZTEK EGY 1600 ÉV ELŐTTI PÉNZHAMISÍTÓT

A budapesti Nemzeti Múzeum régiségtrában őrzött Budán vert római arany pénzekről Dr. Alföldy András régiségtudós felfedezte, hogy azok — hamisak. Tekintettel azonban, hogy nem má, hanem ósrégi pénzdarabokról van szó, ez a felfedezés nem hogy csökkentette volna, hanem nagyban emelte a Nemzeti Múzeum ezen féltve őrzött kincseinek értékét, miután a hó a-lól kikaparnunk a ruhákat.

— Végre azután mégis sikerül eljutnunk Fort Churchillbe, ahol segítséget kaptunk.

ÁTSZAKADT EGY ONTARIÓI GÁT

Ontarió tartomány legtermékenyebb vidékét mult kedden nagyrészt elöntötte az ár, amikor Erian közelében az Erie tóval összeköttetésben levő Burke csatorná áttörte az utolsó védőgátakat is Mintegy 1600 akerszántó teljesen hasznavehetatlenné vált erre az évre, a házakból elmenekült lakosok száma meghaladja a háromszázat.

MERÉNYLETET KÖVETKEZTET EL A LITVÁN MINISZTER-ELNÖK ELLEN

Kownóban, Litvánia fővárosában revolveres merényletet követtek el egy esti ünnepség alkalmával Waldemaras miniszterelnök ellen, aki azonban csodálatosképpen megmenekült. A miniszterelnök környezetéhez tartozók közül azonban ketten meghaltak és többen megsebesültek. A merénylők elmenekültek.

EGY MODERN MAGYAR MŰVÉSZ REPÜLŐGÉPEN JÁRJA A VILÁGOT

Többhónapos hangversenykört után Budapestre érkezett Földessy Arnold, a világhírű gondkaművész.

Ezuttal az északi országokat járta be. Skandináviát, Lett- és Finnországot, Dániát és Hollandiát és repülőgépen kellett utaznom, hogy eleget tehessen szerződési kötelezettségemnek, — mondotta művész.

— AMERIKÁBAN, KANADÁBAN, DELAMÉRIKÁBAN, VAGY AKAR AUSZTRALIÁBAN ELŐ MAGYAR EP UGY RESZE A MAGYAR EGYTEMÉSÉGNEK, MINT AHOGY TUL-SZE A TRIANONI HATÁROKOT ELŐ MAGYAR, AKIT IDEIG-ORÁIG IDEGEN RABBILINGSBE LEHET VERNI, DE A MAGYAR EGYTEMESSEGE TESTŐRŐL LETÉPNI NEM LEHET.

— Megigérjük.

Nagy csend lett ezután a szobában. Csak az öreg óra ketyegése hangzott. A halál ott állott a két testvérral együtt, az ágy mellett.

A nép sereglett a templomba. Szállt az ének a földről az égbe. Szárnyalt az imádság innen lentől oda fel. A falusi kis templom gyülekezete előtt pedig fegyorgott az Ur dicsősége.

Mikor kijöttek a templomból, már szájról-szájra járt a hír, hogy Székely Mihály meghalt.

A két testvér majdnem egyformán idejű volt. Másfél esztendő lehetett közöttük a különbség. Egyszerre mentek fel az iskolába. Egy osztályba jártak. Egy padban, egymás mellett ültek. A templom karzatján együtt énekeltek. Együtt jártak a táncba, legényorsóban. Egyszerre indultak a háborúba. Egyszerre érkeztek haza. Még a lakodalmukat is egy napon tartották. Igaz szívből szerették egymást. Hanem a viharfelhők lassanként gyülekezni kezdtek felettük.

Egyszer ugyanis az idősebbik testvér felesége, aki husz földet hozott a hához, azt találta mondani a másikra, akinek csak négy hold jutott: „Te koldus!” A két asszony közt ekkor tört ki a háborúság. Valahogy kibékültek ugyan, de a szakadék minden nappal nagyobb lett. A két testvér mégis jó testvér maradt. Az asszonyok miatt azonban ők sem maradhattak békeségben.

Az történt, hogy egy délután, Neufeld Izsák boltjában, rádiót hallgatott a négyholdas koldus. Nyugodtnak és jókedvűnek látta. Közben bejött a boltba a másik asszony. Amint meglátta, elfutotta a méreg és irgalmatlanul rátámadt: — Gyapjasnótól hallottam, hogy megint miket mondtál te rám. Ha még egyszer ki mered nyitni a szádat, olyan valamit híresztelek el a leánykorodból, hogy a föld alá süllyedsz szégyenlekedben.

— Még te beszélsz? — ordított erre a másik. — Még te mersz rágalmaizni! Különbem, amit az ilyen elvetemült mond, arra tisztességes ember úgy se ad semmit. Vigyázz magadra, mert egy szavamba kerül és a törvénytől gyűlik meg a bajod.

Most már nem lehetett szó ki békülésről. A két ember, életre-halálra, ellensége lett egymásnak. A gyűlölet tüze irtózatossá lánghal égett a lelkükben. Esztendője is elmúlt, amióta marakodtak és nincs remény, hogy valaha másként legyen.

Egyik vasárnap az öreg pap prédikált. Úgy állott a katedrán mint egy proféta. A nép áhitattal szivta magába az Igét.

— Testvéreim! A ma élő magyarság vállaira Isten a legnagyobb fájdalom súlyát helyezte, mert magasan tüdőklő dicsőségünk porba hullott, országunkat letiporták, kegyetlenül szétépték. Beteljesült a költő szava:

Szét szórt hajával, véres homlokával
All a viharban maga a magyar.

— Itthon van Mihály? — kérdezte.
— Itthon. Miért jött?

Kiszaggatták kegyetlen kézzel ennek a nemzetnek a szárnyait. A föld porában vergődünk. És ti mégis tépítek, marjátok, szaggatjátok egymást? Nincs elég ellenségünk? Egyik magyar is ellensége már a másiknak? Pedig testvérek volnánk. Hogyne lenne szomorúság a magyargé alatt. Jaj nekünk! Ezer szeresen jaj!

A két testvér nyugtalan hallgatta az öreg pap mennydörgését. Az idősebbik napokig másra sem gondolt, mint arra, hogy milyen szép volna, ha kibékülhetnének. Ugy gondolta ezt, hogy nem kér bocsánatot. Ennyire nem alázhatja meg magát. Nem von vissza semmit, mert ez nem illik férfiuhoz. Hanem csak annyit mond: Legyen vége a haragnak. Lassanként megérlelődött a lelkében ez a gondolat. Elhátározta, hogy vasárnap templom előtt megkeresi a testvért. Kibékülnek és együtt mennek majd a templomba.

A másik testvér álmatlan éjszakákon viaskodott a lelkiismeretével. Ő a fiatalabb. Neki illelkezdeni. Hanem emlékezett az ígéretekre, amit az édesapjuknak tettek, mikor haldokolt, sze-gény. Megvívta — sok lelki küzdelem után — önmagával a harcot és arra szánta el magát, hogy szombat este felkeresi a bátyját. Úgy tett. Az asszony nagyot bámult, amint belépett a kapun.

— Itthon van Mihály? — kérdezte.
— Itthon. Miért jött?

— Beszélni akarok veled. Bement a szobába. Az asszony kinn maradt.
— Emlékszel-e Mihály, hogy mit ígértünk az édesapánknak? — Emlékszem.
— Hát a prédikációt hallottad-e?

— Hallottam.
— Azért jöttem, hogy a kezemet nyujtsam neked.
— Jól tetted. Nagyon jól tetted, János.
Többet egy szót sem szóltak. Sem a haragról, sem a kibékülésről.

Vasárnap — megbékélt lélekkel — együtt mentek a templomba. A népek ámulva néztek rájuk. Az öreg pap boldogan.

Mihály felesége azonban nem nyughatott.

Neufeld boltjában kasznózott egy csomó asszony. Feljött szóbeszédbe a kibékülés is.
— János jött el hozzánk, — hivalkodott kérkedve. — Ugy kunyorált, hogy szörnyűség volt azt hallgatni. Hogy ember ennyire megalázkodhatik! Bocsánatot kért. Mindent visszaszolgált. Az uram aztán a sok könyörgésre megbocsátott neki, pedig egy porckája sem kívánta. Hát magyar ember az ilyen? Szégyelheti magát. Jár a szája, aztán meg porig alázódik. En ugyan ki nem békülök se vele, se a feleségével.

Ez a hír hamarosan szétrepült a faluban. Napokig erről beszéltek. Hogy János megalázkodott Kunyorált. Könyörgött. Kiszíneztek. Toldottak hozzá. És János azt érezte, hogy valamit